

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Vredniti in upravljati je v Ljubljani, Gradsko 174. — Št. telef. 582. — Štev. računa pri bel. uradu 11.988. — Dopolni se ne vrstoje. Plača in tisk se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in se

Naročnine za osemije SHS:	
letna	K 150.—
za pol leta	» 80.—
za četrt leta	» 45.—
mesечно	» 15.—

Leto IV.

Ljubljana, 30. marca 1921.

Štev. 25.

VSEBINA: Ljubljana. — Terjatve proti bivšemu erarju. — Proračun državnih izdatkov za Slovenijo 1920-21. — Kurz in bilanca. — Potreba novih obrtov. — Dopisi. — Izvoz in uvoz. — Narodno gospodarske zadeve. — Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. — Dobava, prodaja. — Razno. — Tržna poročila.

Ljubljana.

Rapalska pogodba je konečno definitivno potegnila državno mejo skoro v sredini zračne črte Ljubljana-Trst in dala s tem Ljubljani značaj in vlogo najzadnejšega tržišča naše kraljevine. Iz Ljubljane vodijo štiri železniške zveze v inozemstvo. Razdalje Ljubljane od meje so zelo poznane in značaj na progi Ljubljana-Postojna 63 km, na progi Ljubljana-Jesenice-Podrožica 78 km, Ljubljana-Planina 92 km in Ljubljana-Beljak 93 km. Le proti jugu manjka Ljubljani izhodišča k morju v Kvarner ter na Reko in zgradba te železniške zveze bo za Ljubljano najvažnejši problem bodočnosti. V Ljubljani se koncentrirajo sedaj vsi tovari, ki prihajajo iz Italije in v tranzitu preko Trsta v našo kraljevino, dalje tovar iz severne Gorške in Lombardije, Tirolske, Avstrije in Nemške po Turški železnici preko Beljaka na Podrožico.

Tranzitni promet se vrši preko Ljubljane večinoma po južni železnici, medtem ko je tranzit na državni železnici razvit le v manjšem obsegu in se bo razvil šele z degraditvijo kočevske-brodске železnice na eni, in z degraditvijo liške železnice v Dalmacijo na drugi strani. Carinska meja je postala za ekonomski in trgovski razvoj Ljubljane važna črta, ki nam je poprej, ko je bila Ljubljana v okvirju carinskega ozemlja bivše monarhije le malo brezpomembno deželno glavno mesto na veliki prometni črti Dunaj-Trst, manjkala.

Ljubljana je to novo vlogo dosedaj le deloma porazumela in udeležila, v mnogem oziru pa še ni prišla iz akademskih debat o raznih načrtih in potrebah k pozitivnemu delu. Za novo vlogo Ljubljane niso odgovarjali kolodvorji in železniške naprave, predvsem pa je manjkalo primernih skladišč. Na srečo je bila vojaška uprava železnice med vojno ogromno razširila vse predkolodvorje v Zalogu, v Dravljah in na Brezovici. Na ta način je bilo sedaj mogoče vzdržati prometno situacijo. Za skladišča je pa še vedno slabo preskrbljeno, ker razpoložljiva privatna skladišča niso praktično urejena, oziroma ne zadostujejo, carinska skladišča pa se bodo šele gradila. Za regulacijo stavbe mesta se je predlagalo in obširno študiralo preložitve glavnega kolodvora. Izdelane so bile tri alternative, toda celo vprašanje je zaenkrat propadlo, ker bi bila izvršitev zvezana z ogromnimi stroški, katerih posebno južna železnica, kot glavni interesent ne zmore. Po naših mislih naj bi se raje asaniralo vsaj kolodvorsko četrt, ki vpliva na tujca, ko pride v Ljubljano, z zamaženimi butikami in izseljeniškiimi špekulacijami direktno uničujoče in naj bi se zgradilo nasproti glavnega kolodvora par hotelov, katerim je rentabiliteta popolnoma zagotovljena.

Vodni promet za Ljubljano razen čolnarskih transportov kamena in opake po Ljubljanci ne pride v poštev, ker

Sava od Zgreba navzgor ni regulirana in za vodno plovbo urajena. Ljubljana je sama z pogleditvijo struge Ljubljanice v zadregi, ker je bilo pred vojno započeto delo vsled vojne prekinjeno in pozneje vsled strankarskega egoizma ni bilo nadaljevano z njetniki, kar bi se bilo še dalo po ceni izvršiti, medtem ko danes za te ogromne stroške ni mogoče najti kritja in kredita. Radi tega se bodo ta dela še leta zavlekla in ž njimi vse drugo kar je v zvezi z osuševanjem barja. Zato v doglednem času ni pričakovati, da bi se dalo sedanje močvirje v večjem obsegu porabiti za kako kulturo.

Vojska je stavbeno gibanje, ki se je bilo namesto v smeri na Posavje, začelo razvijati proti močvirju popolnoma ustavila in povojne naredbe dosedaj še niso zbudile interesa podjetnikov, da bi začeli zidati. Tako je cela vrsta stavbenih prostorov v sredini mesta nezazidanih. V predmestjih in v okolici pa se ne zida deloma tudi radi tega, ker manjka dobrih komunikacij. Tramvaj vozi še sedaj le po onih dveh linijah, ki so bile zgrajene pred 20 leti, ker se tuja družba, ki ni imela na razvoju mesta nikdar nobenega interesa in, ki je lastnica podjetja, ni mogla dosedaj odločiti, da bi bila zvezala zgornjo in spodnjo Sisko, Vič in Posavje ter pokopališče s centrom mesta.

Med vojno je bila vojaška uprava osnovala v Ljubljani mnogo provizornih in stabilnih delavnic, artilerijsko, železniško, trensko in avtomobilno, ki pa so po vojni propadle, ker jih vojska ni hotela oddati privatnikom v najem ali odkup, samo pa jih tudi ni moglo vzdrževati. Izmed industrij so v Ljubljani zastopane sledeče stroke: strojne tovarne in livarne, ki so nastale iz fuzije tovarov Žabkar, Töner in Samassa, stavbene industrije (opekarne, tovarne strešnikov, peči in drugih keramičnih izdelkov), brojne lesne industrije, med njimi posebno izdelovanje pohištva, ki se mnogo izvažna na Hrvaško, tovarna za kavin nadomestek, papirnica, usnjarska tovarna, tovarna za kije, tobačna tovarna, kemična tovarna za predelavo bankrita, za čistila in mazila, kartonažna, embalažna, konfekcijska tovarna, tovarna za konzerve, salame, kobasice, svečarna, mlarna, kisarne, tovarna pletenin, konfekcije perila, odeli, tovarna sadnih sokov, kemične barvarne in mnogo drugih delavnic.

Število bank se je tekom lanskega leta podvojilo in šteje sedaj Ljubljana 11 bančnih zavodov in sicer: Narodna, Deželna, Jadranska, Kredtina, Kreditni zavod, Slovenska eskomptna, Prometna, Obrtna, Zadrugogospodarska, Zadrugna banka in Slovenska banka. Zadnji čas so dobili razni hrvaški bančni zavodi dovoljenje, da otvorijo svoje podružnice v Ljubljani, kar je velikega trgovskega pomena, ker dosedaj še niso bili tu zastopani. Velika-denarna zavoda sta tudi mestna in kranjska hranilnica. Za trgovstvo posebno važen je poštno-čekovni urad, ki je bil kmalu po prevratu za Slovenijo v Ljubljani samostojno organiziran.

Izmed trgovskih strok so v Ljubljani posebno razvite manufakturna, specerijska in trgovna z deželno in pri-delko. Manufakturna trgovina je pred vojno slovela daleč na okoli in je tudi

sedaj po vojni, vsled carinske meje, bila prevzela važno posredovalno vlogo za večji del Vojvodine, Slavonije in deloma tudi Srbije. Z zboljšanjem prometa in carinske administracije bo prekupčevanje Ljubljane precej padlo.

Obrti so stereotipno zastopane, ponajveč mizarska, čevljarska, kovinska in ključavničarska. Mnogo obrti poprej pod Avstrijo pri nas ni moglo obstojati, ker jim je razvito obrtništvo na Dunaju delalo premočno konkurenco. Vsled carinske meje je dana možnost, da se sedaj s pomočjo obrtno pospeševalnega urada in tehnične srednje šole ter drugih obrtnih šol in s primerno podporo vlade v stipendijah in kreditih osnuje cela vrsta obrtov, ki nam še manjkajo, da postanemo pri uvozu bolj neodvisni od inozemstva. Za povzdigo naših obrti obeta biti vsakoletni vzorčni slejem v Ljubljani izrednega pomena, ker jim bo tam mogoče navezati stike z direktnimi odjemalci iz cele kraljevine. Za vzgojo trgovskega naraščaja za naša industrijska podjetja in veletrgovine pa bo skrbela novo ustanovljena trgovska akademija v Ljubljani.

Aprovizacija mesta Ljubljane trgovsko sploh ni organizirana. Ljubljanski trg je odvisen od dobre volje okoličanov. Trgovstvo in železnica je v tem oziru popolnoma brez inicijative ne pojmuje svojih nalog, zato so na ljubljanskem trgu še vedno stare tradicije v navadi. Razvoju Ljubljane je močno škodoval potres leta 1895, ker še do takrat obstaja tradicija o potresnem ozemlju, ki se ni popolnoma pozabila.

Za tujski promet je nezadostno skrbjeno in hoteli in prenočišča ne zadostujejo sedanjim potrebam. Izmed inozemskih držav so v Ljubljani po svojih konzulatih zastopane Avstrija, Češka in Italija, kar je z ozirom na osebni promet z bližnjim inozemstvom zelo važno. Amerikanski konzulat Ljubljana ni znaia pridobiti, ker ni mogla najti stanovanja zanj, medtem ko imajo razne stranke velika stanovanja rezervirana.

Izredne važnosti za razvoj mesta Ljubljane je, kakor rečeno razen razširjenja cestne železnice tudi električna centrala. Sedanja centrala je preobremenjena. Mestna uprava pa vsled ogromnih stroškov sedaj centrale ne more povečati. Zato se mora čakati na dobavo toka iz kake bližnje centrale, za kar prihaja predvsem novograjena centrala na Fužinah v poštev. Sedanja centrala je direktna kalam teta za Ljubljano, ker s svojim vedno rastočim onerejevanjem konzuma toka onemogočuje modernizacijo obrtnih delavnic na električni tok, in otežuje zadostno razsvetljavo trgovskih in drugih lokalov. V interesu razvoja mesta želimo vsekakor, da bi se ta dva vprašanja čimprej rešila.

Tretje, za bodočnost Ljubljane odločilno vprašanje pa je, vprašanje najbližje zveze z lastno luko po našem ozemlju, to je z drugo besedo vprašanje železniške zveze Kočevje-Brod Moravice, da se osvobodimo od prehoda preko tujega ozemlja kjer se dela naši trgovini, posebno izvozu neverjetne nevarne. Naša zunanja trgovina se mora od te odvisnosti emancipirati. To je za njo in obenem za trgovski pomen Ljubljane kot obmejne središča izvoza in uvoza, prav življenjskega pomena. Ako se to ne izvrši, bo

naša zunanja trgovina pod anarhističnim početjem fašistov v Trstu propadla in uvoz v Slovenijo se bo vršil preko Zagreba.

Terjatve proti bivšemu erarju.

(Konec).

Narodna vlada je s tem, da je odredila nabiranje gradiva za terjatve proti bivšemu erarju in prevzela ves material, prevzela nase tudi moralno in gmotno odgovornost za upravo in vnovčenje pri-glašenih terjatev. Ona in edino ona je odgovorna, ako se je zamudilo rok, oziroma priložnost vnovčiti terjatve v valuti, ki je bila takrat še skupna in nedeljena, ona je odgovorna za vse škode, ki so vsled zamudnega zavlačevanja in brezbrčnosti nastale.

Komisija in urad za terjatve proti bivšemu erarju sta imela po naredbi 366 z dne 17. februarja 1919 nalogo, da sporazumno z narodnimi vladami drugih držav posredujejo čimprejše izplačilo terjatev in da, kakor že omenjeno, »organizirata za potrebne interese eventualno kreditno pomoč ter gresta oškodovancem tudi sicer na roko, da se ognejo gospodarskemu polomu in konečno, da pomagata interesentom, kjer je na razpolago za dotično terjatev obstoječe konkretno kritje.«

Istčasno je bila ustanovljena od deželne vlade komisija za stvarno demobilizacijo, ki je prevzela en bloc ves erarni material vojnega plena v upravo v svrhu vnovčenja. Za ta material je komisija za demobilizacijo, neglede na to, da je vse najboljše objekte prevzela vojaška uprava, ki je tudi vse delavnice in naprave zasigla, izkúpila dosedaj okroglo 30 milijonov kron.

Ta denar se je ves porabil po dispozicijah deželne vlade. Demobilizacija pa še ni končana in bodo preostale zaloge še vrgle mnogo milijonov. Mi mislimo, da je deželna vlada mogla ta denar porabiti le kot prehodno posojilo, ki se ina komisiji vrni. Ta svota namreč predstavlja aktivum Avstrije in je po našem mnenju najboljši objekt za stvorenje kreditne pomoči onim tvrdkam, proti katerim so upniki že vložili izterjevalne tožbe. Svetovali bi, da se to vprašanje čimprej reši in sicer v tem smislu, da deželna vlada vrne od demobilizacije izposojene svote in se iz tega osnuje zaklad za izplačilo likvidnih terjatev.

To utemeljujemo tudi s tem, da so se v demobilizacijskih zalogah deloma tudi nahajali predmeti, ki so jih dobavili naši trgovci in obrtniki ter poobdelci in za katere niso bili izplačani računi ter so bili na ta način direktni objekti kritja, toda dobavitelji ni vedel zanje.

V resnici pa znašajo izkupički za demobilizacijsko blago mnogo več, ker se denar ni stekal v eno samo blagajno, marveč razen v blagajno komisije tudi v deželno in deželno-finančno ter še druge. Denar, ki se je nahajal v deželni finančni blagajni, se je porabil za tekoče izdaje državne uprave, ker ni bilo drugih zadostnih dohodkov. Ves ta denar se mora tudi s daj naknadno obračunati in refundirati.

Med našim sedanjim vojaškim erarjem in komisijo za demobilizacijo je položaj popolnoma nepojasnen. Obračuna sploh nobenega ni. Česar se je vojaštvo nasiloma polastilo, o tem ni dalo niti pobotnic, niti inventarnih zapisnikov. O upravi demobilizacijskega materiala, ki je prišla v vojaške roke, je škoda izgubljati vsako besedo in tudi ni naš namen. Vidimo, kako dnevno propadajo milijonske vrednosti na dirkališču, za topničarsko delavnico, za trensko delavnico in za kolodvorom v Zeleni jami, ne da bi se kdo brigal zanje. Tudi to stanje se mora likvidirati in vojaški erar mora prevzeti za ta material tudi obračunske obveznosti. In v tem bo sigurno dovolj kritja za likvidacijo že priznanih terjatev.

Konečno, kot tretji argument navajamo dejstvo, da je vojaška intendantca pod narodno in deželno vlado do konca aprila 1919 izplačevala in likvidirala iz denarnih zalog, ki jih je imela deloma s fronte, deloma iz drugih dohodkov, častnikom, ujetnikom in drugim osebam na zaostalih pristojbinah in drugih terjativah nad 100 milijonov kron. Pozneje se je to izplačevanje naenkrat iz Beograda ustavilo in intendantce bivše narodne vlade so šle v likvidacijo. Tu je dana brez dvoma precedenca, zato bo treba zahtevati revizijo vseh teh računskih zaključkov. Nikakor ne gre, da se je tu ustavila likvidacija na pol poti in da so nekateri izplačani, drugi pa ne.

Medtem se je na Dunaju izplačevalo na račun upnikom po odloku likvidujočega vojnega ministrstva oddelek 15/B št. 200 do sporazuma z narodnimi vladami za vse pokrajine bivše Cislajtije v sedečem obsegu:

1. Male pojedine terjatve manjših potrebnih trdk do 5000 kron po vrsti zaznamovanja in v razmerju denarnih sredstev, ki jih je dajalo vojno ministrstvo na razpolago, brez posebnega nakazila.

2. Izplačila delavskih mezd in gaž tedensko ali mesečno na račun v maksimalnem znesku dvotedenske, oziroma dvomesečne potrebe.

3. V posebnih slučajih, ako trdke verodostojno dokažejo, da jim preti radi zadrževanja izplačila erarnih terjatev konkurz, se sme dovoliti izplačilo večjih zneskov na račun. Zadevne prošnje je bilo vlagati pri 15/B oddelku likvidujočega vojn. ministrstva.

Tako je bila do konca septembra leta 1919, dokler je vladala med našo in avstrijsko krono pariteta, dana možnost pomagati vsaj v nujnih slučajih. Ugotavljamo k temu le, da bi se bilo lahko z Avstrijo ob priliki prve kompenzacijske pogodbe marca 1919 dosegel začasen sporazum in bi bili naši ljudje prišli k svojem denarju. Toda Belgrad je proklel avstrijsko krono in ž njo vse niene posestnike. Deklariral jo je za nezdravo valuto, govoril o inflaciji in ni hotel, da bi bili dobili naši trgovci izplačane terjatve v avstrijski kroni, za katero bi bili lahko nakupili v Avstriji blago in ga uvažali k nam. Avstrija je medtem izplačevala cele milijarde kron terjatev, ko smo bili mi obsojeni mirno gledati in čakati na naših borih 250 milijonov, ki bi na naši valuti pač ne bili ničesar spremenili.

Urad komisije je pustil, da je prišla cela akcija na mrtvo točko in minilo je leto 1919 in tudi 1920, ne da bi se bila cela zadeva premaknila tudi le en korak naprej. O posvetovanjih z avstrijskimi delegati se komisiji sploh ni poročalo, tako da je cela komisija postala iluzorna, brezpomembna.

Politični krogi pa tudi niso smatrali za oportuno, da se eksponirajo za to akcijo. Vendar je po našem mnenju temu kriva nezadostna informiranost, ker niso vedeli, da to zadene drobne firme, male obrtnike in ljudi v mnogo večjem obsegu kot velike in da ni iz političnih razlogov praktično pustiti jih v nezadovoljstvu in jih s tem obrniti proti sebi.

Iz psihološkega momenta ni priporočljivo, da naša država še naprej skuša ostreši se dolžnosti, da prevzame ta bremena, ker je javen kredit dosedaj itak dovolj trpel in bi to zelo slabo vplivalo na bodoče notranje posojilo.

Zato zahtevamo, da se skliče komisija za terjatve proti bivšemu erarju k zasedanju in se organizira takoj nujna pomoč za likvidacijo terjatev v predlaganem smislu, ker se z izplačili ne sme več odlašati.

Proračun državnih izdatkov za Slovenijo 1920-21.

(Konec.)

Izdatki za vojaštvo se delijo na: častniške plače 25 mil., vojaštvo in podčastniki 18½, selitve 12 milijonov, dodatki za staro Srbijo 5 mil., vojaški transporti 12 mil., vojaška sanitetna služba 47 milijonov dinarjev. Izdatki za prehrano vojaštva 250 milijonov. Za steljo in krmo konj 49 milj., za service 16 mil. Investicije za nabavo najnujnejše opreme (odge, postelj, obleke znašajo 200 milijonov, za opremo vojaških delavnic 13 mil., za nabavo surovin zanje 50 milijonov, za artilerijske obrate 33½, za tehnično opremo 36 milijonov in za poravnava starih dolgov 22½ mil. din. Želeli bi, da se dobave izvršijo doma in z domačimi surovinami in delavstvom. Vendar prvi poskus sporazuma z domačim podjetji je padel v vodo, ker zakon o državnem računovodstvu predpisuje preveč ne trgovske pogoje glede kavcij, izplačil, dobavnega roka itd. za dobavitelje. Ta zakon bi bilo v interesu države treba modernizirati, ker direktno onemogočuje realne dobave.

Kakor vidimo je skoro polovica vojnega proračuna namenjena za investicije, za nabavo obleke in opreme, ker je bila naša vojska brez vsakih zalog in ni na našem ozemlju tudi bilo nobenih vojnih industrij ter skladišč.

Zato pribijamo še enkrat, da je ogromna škoda, da se nismo udeležili razdelitve aktiv bivše monarhije, namreč stvarne demobilizacije okrog Dunaja grupiranih ogromnih vojnih in orožarskih industrij. Čehi in Poljaki so v stotinah vagonov odnesli bogate zaklade iz teh podjetij in skladišč, mi smo izšli pa praznih rok. Treba bi bilo sedaj vsaj postaviti med naradne zahteve odškodnine, ki jo imata Avstrija in Madžarska plačati, tudi to opremo in to tem bolj, ker je Avstrija demilitarizirana.

V proračunu ministrstva za prehrano je predvidenih za prehrano pasivnih krajev 20 mil. din., za avtomobile v Črni gori 1 mil. din., prevozni stroški državnih naročil 2,345.000 din. Pripomniti moramo, da se Slovenija po nazorih tega ministrstva ne šteje med pasivne kraje, dasi ne pridela dovoljno prehrane. Kredit za pasivne kraje je namenjen za dele stare Srbije, za Črno goro in Hercegovino, Dalmacijo in Liko. Pri agrarni reformi je namenjenih 20 milijonov dinarjev za kolonizacijo južnih krajev in 20 milijonov dinarjev pa za izplačila začasnih rente na račun odškodnine lastnikov.

Celoten državen proračun ima pri 4 milijardah dinarjev izdatkov 110 mil. deficita, torej 2½% kar je z ozirom na ogromne in težke naloge državnega proračuna minimalno.

Situacija bi ne bila kritična, ako bi ne bila vlada za leto 1919/20 zapustila primanjkljaja, ki se cenijo na 2 milijardi. Državni računski kontrolni aparat je z računi precej v zastanku in ni še mogel predložiti računskega sklepa za prvo leto, dasi se že sestavlja nov proračun 1921/22. Vendar moramo ugotoviti, da se je te dve leti v naši državi nakupilo mnogo inventarja, popravilo vse srske železnice, obnovilo življenje v Srbiji v mnogem ozirom popolnoma na mirodobi nivoju, razdelilo med ljudstvo v Srbiji v naravi in v denarju stomilijonske svote na račun obnove in to, deloma iz najetih predumov v Ameriki, deloma pa iz dohodkov prečasnih pokrajin.

V novih pokrajinah, posebno v Sloveniji smo za dobo dveh kratkih let dobili univerzo, tehniko, trgovsko akademijo, dve gledališči, konzervatorij, nov čekovni urad, pošto ravnateljstvo, višje sodišče, sedem poverjeništev z velikimi uradnimi aparati, višji šolski svet, tehnično srednjo šolo, z eno besedo celo vrsto kulturnih institucij in gospodarskih naprav, ki stanejo velike svote. Posebno težko je, ker so novi uradi prišli brez vsake opreme in so bili baš materialni stroški za nabavo pohištva

in oprave največji. Te izdatke pa je smatrali za plodnosne investicije trajne vrednosti in je tem bolje, ako jih moremo kriti potom rednega proračuna in ni zato potrebnih posebnih kreditnih operacij.

Ako odštejemo izredne stroške za investicije, namreč izdatke za opremo vojaštva, delavnic, inventarja uradov in zavodov, dalje ako odštejemo invalidne podpore, ki bi se imele kriti pravzaprav iz vojne odškodnine, ako odštejemo stroške za kolonizacijo, za zemljiške rente agrarne reforme in za prehrano pasivnih krajev, kar so vse izredni izdatki, ki bi se imeli kriti deloma potom posojil, deloma z pomožnimi akcijami železniških stavb in drugih javnih del, bi bil naš proračun eminentno aktiven. Moramo reči, da omenjene pozicije ne spadajo v tej obliki v redni proračun.

Kakor je znano Srbija še ni dobila vojne odškodnine, pa tudi še nima obračuna z avstro-ogrsko monarhijo, od katere je prevzela v železnicah, stavbah, gozdovju, cestah in državnih podjetjih ter javnih posojilih v novih pokrajinah vrsto aktiv in pasiv. To so danes odprta vprašanja, ki bodo v bodočih proračunih prišla na tapeto. Tudi še ni v tem proračunu izkazan vojni dolg Srbije pri antanti, ki znaša nad 3 milijarde frankov, katerega dosedaj sploh ne obrestujemo.

Zato menimo, da ako se Srbiji sploh posreči dobiti kako vojno odškodnino, to ne bo krilo dolgov, ki jih je napravila med vojno in obveznosti, ki so v zvezi z likvidacijo vojne. Po dosedanjem razvoju odškodninskih zadev soditi, bi morali biti naivni fatalisti, da bi se udali sanjam, da bomo krili ne samo te obveznosti z vojno odškodnino, marveč bomo ž njo še vstvarili velike industrije.

Te obširne številke državnega proračuna smo smatrali za potrebne, da jih podamo našim čitateljem iz dveh vzrokov. Predvsem, ker dnevni političen tisk o tem bistvenem in najvažnejšem vsakoletnem vprašanju skoraj molči in ni podal zadostnega pregleda, da bi si posameznik mogel vstvariti približno sliko o državnem gospodarstvu, o davčnih dohodkih in o stroških javne uprave ter rentabilnosti državnih podjetij. Prepričani smo, da bi javna sodba o različnih političnih vprašanjih, bila na podlagi proračunskih številk drugačna, kot smo jo imeli dosedaj mnogokrat priliko slišati.

Podali smo pregled le z ozirom na specialne izdatke za Slovenijo. V bodočih člankih bomo primerjali račune posameznih pokrajin medseboj. Specijelno za Slovenijo pripominjamo, da izkazuje proračun hipertrofijo uradništva v skoro vseh strokah in da so izdatki za osebe, ki čakajo le še na novo pragmatiko, ki so pa za državni aparat le breme, zelo velike. Dobro bi bilo, da se najde formula, da se državni aparat razbremeni in da pridejo resnični, mladi delavci do veljave. V splošnem proračunu, posebno vojaškem znašajo izdatki za selitve 48 milijonov kron. Vse službene novine so polne premestitev in znani so nam slučajji, da stane selitev iz Skopljah v Ljubljano po sedanjih pristojbinah 60 do 80.000 kron. Tu bi bila večja štednja na mestu. Enako pri vojaških transportih. Tako na primer se iz Štajerske prevažajo stare barake v Skoplje, medtem ko tovarnina znaša več kot vrednost barak. Tudi tu bi bilo treba efektivne in komercialne kontrole. O pasivnosti vojaških delavnic pri nas nam ni treba posebej pisati, ker je to iz dnevnega časopisja dovolj znano.

Medtem pa pogrešamo kreditov za produktivne investicije posebno glede telefonskih naprav, brzojavnih vodov, za obnovo železniškega parka in za obnovev voznopostnih zvez. Tudi v stavbeni akciji noče država prednjačiti, da bi gradila za svoje urade, ki zavzemajo mnogo privatnih stanovanj, erarna poslopja.

Veliko vlogo igrata draginske doklade javnih nameščencev; za Slovenijo znašajo ¼ celega proračuna. Vendar ni pričakovati zmanjšanja teh izdatkov, nasprotno se bodo povečali, kakor se bodo posamezne skupine uradništva izjednačile z dinarskimi plačili.

Z izkrenim zadovoljstvom pozdravljamo korak novega finančnega ministra, da je imenoval za finančna vprašanja

sosvet, v katerega sta imenovana za Slovenijo D. Hribar in I. Mohorič. Upamo, da bodeta imenovana člana zastopala naše interese tudi v budjetarnih zadevah. Mi vsi želimo, da proračun ne bodi tajnosti, naj vsakdo ve in se zaveda, zakaj plača in odkod ter v kaki obliki prejema. V tem vidimo ključ vzajemnega dela in gospodarskega ujedinjenja.

Kurz in bilanca.

Sedaj, ko bodo razna bančna, industrijska in druga podjetja izdajala svoje bilance, je umestno, da seznamimo javnost z načeli, po katerih se cenijo za bilanco vrednostni papirji, posebno delnice. Poznavanje teh načel je potrebno, ko moramo skrbeti za lastno narodno gospodarstvo in financirati lastna industrijska in druga delniška podjetja.

Vrednost delnice je mnogokrat le mišljena in odvisna od vrste delnice, trga in prometa, zato za delnice ne veljajo nazori o kupu in ceni. Jako težko je dognati bistvo delnice in se to niti zakonodajalec ni posrečilo. Če si ogledamo določbe zakona glede vrednostnih papirjev v raznih državah, vidimo, da je bil najbolj natančen nemški zakonodajalec. § 261 nemškega trgovskega zakona določa, da se morajo vrednostni papirji in blago, ki ima borzno ali tržno ceno, postaviti v inventuro po borzni ali tržni ceni na dan inventure, če ta cena ni višja od nabavne cene, sicer po ti ceni. Ta določba ni vzorec jasnosti, je pa vsekakor boljša, kot pa člen 31. avstr. trg. zakona, ki določa, da se morajo vsi premoženjski deli inventurirati po vrednosti, katere jim gre na dan inventure. § 23. avstrijskega zakona o dr. z. o. z. ima določbo enako § 261. n. trg. z. Natančnejša glede vrednostnih papirjev je določba avstr. regulativa za zavarovalnice. § 33. točka 4. tega regulativa določa, da se vrednostni papirji postavijo v bilanco po kurzu na koncu poslovnega leta. Kakor bomo videli pozneje, ta določba odpira vrata različnim spletkam. Zato je ravnotako napačna določba v srb. zakonu o akcionarskim društvima, ki v čl. 71. točka 2. določa: Partije od vrednosti stavljače se po kurzu poslednjega dana poslovne godine.

Najboljše je tedaj razumel bistvo delnice nemški zakonodajalec. Ta je imel vsaj zavest, da ima opravka s papirjem, katerega vrednost jako naglo in znatno izpreminjajo nepreračunljivi vplivi. Te zavesti ni imel ne avstr. in ne srb. zakonodajalec. Zadržni je najbrže kar prepisal avstr. določbo. Omenjam, da je bil pri nas za bilanciranje v rabi nemški predpis in običaj in so tega tudi strokovnjaki knjigovodstva (Reisch-Kreibitz, Seidler in drugi) priporočali kot najbolj pravilnega. Zato se v bilanco, ki se naredi n. pr. 31. decembra, postavijo vrednostni papirji in blago s kurzno ali tržno ceno, če je ta enaka ali nižja od nabavne cene, sicer pa po ti ceni. Na ta način se ne izkazuje dobiček, kateri se v resnici ni zaslužil. Bilančni dobiček je namreč preostanek, ki se dobi po odbitku pasivnega premoženja (dolgov) od aktivnega premoženja (imovine). Če bi vrednostni papirji bili v inventuri in bilanci po višjem kurzu kot je nabavna cena, tedaj bi bilanca izkazovala večji dobiček. Ako imajo delnice ali vrednostni papirji znatno višji kurz od nabavne cene, tedaj nastane tiha rezerva, ki poveča notranjo vrednost družbe. — Vkljub tem prevladnostim je pa bilančni kurz vendarle mišljena vrednost. Če smatramo bilanco za hipno sliko, katere kaže premoženjski položaj družbe na dan sestave bilance, tedaj nima posebnega pomena razlikovanje med knjižnim kurzom, nabavno ceno in dnevnim kurzom. Ako velja bilanca le za 31. decem. tedaj je vseeno, po kakšnem kurzu se prodajo papirji 2. januarja. Za delničarja so kurzi itak le bolj zgodovinskega pomena, ker navadno dobi bilanco v roke precej pozneje. Ni pa umestno, da bi bilanca veljala le za en dan, saj družbe sestavljajo bilanco le enkrat na leto, zato bi morala bilanca veljati do nove bilance. Bilanca je velikega

pomena za vse družbine razglase in posle, zato sega vpliv bilance jako daleč.

Se le tedaj, ko se je dognal dobiček, se sestavi bilanca, ki pokaže možnost in obseg razdelitve. Merodajna je razdelitev dobička, zato moremo govoriti o razdelitveni bilanci, čeravno tu pa tam pri kaki družbi ni kaj deliti. Večkrat se najprej določi dividenda in potem se le sestavi bilanca. Zakonodajalec o tem dunovitem sestavljanju bilance seveda ne ve ničesar, vse to je tajnost tistih, ki sestavljajo take bilance.

Bilanca mora biti zanesljiva slika položaja podjetja. To velja posebno za bilance denarnih zavodov, ki imajo navadno veliko zalogo vrednostnih papirjev.

Lahko opazimo, da proti koncu leta, ko se navadno sestavljajo bilance, vrednostni papirji pridobivajo na kurzu ali se vsaj drže. Poučeni krogi govorijo, da banke skrbijo za »poštene« bilančne kurze. Nemški zakonodajalec je hotel preprečiti te »poštene« kurze, avstrijski in srbski zakonodajalec pa jim vrata naravnost odpirata. Z raznimi vplivi skušajo prizadeti zavodi dvigniti kurz nad nominalno, če je zlezel pod to, ali pa ga zvišajo nad nominalno in potem v bilanci postavijo zraven nabavne (nominalne) vrednosti ali cene v oklepaju še dnevni kurz. Manj izvežban presojevalec potem vidi le ugodnejši dnevni kurz, ker mu je ta ljubši.

Ako je vrednostni papir jako razširjen, tedaj nanj banke težje vplivajo; jako lahek je pa vpliv, če je papir malo razširjen. Na kurze vrednostnih papirjev jako močno vpliva razvoj in položaj narodnega gospodarstva. Tega vpliva banke ne morejo izpreminjati, kar lahko opazimo pri vseh naših vrednostnih papirjih.

Pri papirjih, ki nimajo uradnega kurza, to je, ne notirajo na borzi, odpade razlika med bilančnim in nabavnim kurzom.

Marsikatero težavo in nepravilnost ima na vesti poljubnost, s katero se lahko določa emisijski kurz novim delnicam. Zakon določa, da se delnice ne smejo izdajati pod pari, ne določa pa meje navzgor. Ta pomanjkljivost se je izkoriščala posebno sedaj po vojni, ko je javnost bežala pred papirnatim denarjem in kupovala vrednostne papirje, posebno delnice. To hlastanje po delnicah je dvignilo kurze in sedaj je že marsikdo izgubil naravnost ogromne odstotke, ker je večina papirjev znatno padla. Občinstvo se jako lahko zavaja z emisijskimi kurzi posebno pri popolnoma novih papirjih. Sicer pa občinstvo samo podpira taka stremljenja ker misli, da delnica ni dosti vredna, če nima primerne dodatka k nominalni vrednosti.

Dividendna politika večkrat skrbi za primeren kurz starim delnicam, da se lažje izdajo nove po višjem kurzu in ne obležje.

Potreba novih obrtov.

(Nadaljevanje.)

Na tekstilna podjetja, se naslanja cela vrsta obrtov, strojno in ročno vezenje in pletenje na platnu, strojno izdelovanje nogavic, trikotnega perila, vezenje na perilu, konfekcioniranje tulovih, etaminovih, plišovih in platnenih zaves, všivanje čipk, vezenine z zlatom, s koralami, modne vezenine, tamburiranje, beljenje, moiriranje, barvanje, tiskanje in apretiranje svilenege, bombaževega in volnenege blaga.

Izdelovanje odej (prešitih), žimnic in druge posteljne opreme, je precej razvito, tudi tapetniška in dekoraterska obrt je dobro zastopana. Želeti bi bilo, da se v kakem pasivnem kraju vpleje obrt izdelovanja preprog kot domača industrija, kakor je v pirotskem okrožju in v Sarajevu.

Obrt izdelovanja, šivanja in konfekcioniranja moškega in ženskega perila je sicer zastopana, toda mora še mnogo napredovati, da bo v okusu in obliki zmožna konkurirati češkim in posebno pa dunajskim izdelkom. Tudi je bilo premalo interesa pri naših konfekcionarjih dosedaj za vojaške

in druge javne dobave, kjer bi bili lahko velike množine prodali. Glavne stroke te obrti bi bile izdelovanje otročjega, posteljnega perila, srajc, predpasnikov, spodnjih kril, ženitvanjske opreme, vojaškega perila in izdelovanje ovratnikov.

Medtem ko je konfekcija za gospode dobro zastopana, je damska še precej zaostala in se mora okusnejše stvari naročati povečini z Dunaja. Tu bodi omenjeno izdelovanje plisiranih oblek, izdelovanje modnih bluz in konfekcija ženskih oblek. Tudi čevljarska obrt mora v mnogem oziru zelo napredovati, da se bo otresla odvisnosti od inozemstva.

Krznarska obrt je popolnoma nerazvita. Kljub ogromnim množinam surovin nimamo v tuzemstvu nobenega podjetja za dimljenje, barvanje, strženje in apretiranje kožuhovine, izdelovanje surovih kož in konfekcioniranje kožuhov. Ogromne zaloge lisic, krto, zajcev, kun itd. nas direktno silijo, da se v tej stroki nekaj ustanovi. Podjetje bi imelo ogromno bodočnost, ker bode kožuhovina v novi carinski tarifi zaščiten z visoko uvozno carino.

Obrt izdelovanja umetnih cvetlic in okrasnih peres je zaščiten z direktno prohibitivno carino. Konzumi teh predmetov je za pogrebe, ženitvanja, za modistnje in za sobno okrasje itd. precejšen in bo treba v doglednem času lotiti se izdelovanja cvetličnih peres, nagrobnih vencev, umetnega listja in papirnih cvetlic, dalje barvanja navadnega perutninskega perja, čiščenja priprave perja in izdelovanja umetnega okrasnega perja.

Od vlasuljarske obrti je nezadostno damskih česalnih zavodov, zavodov za manikuro in izdelovalcev lasulj, barvanja in čiščenja odpadkov od las.

Za izdelovanje papirja nam predvsem manjka podjetja za izdelovanje celuloze, dalje še nekoliko podjetij za izdelavo in beljenje lesovine, za brušenje lesa in izdelovanje slamovine.

Izdelovanje lepenke se mora razširiti tudi na izdelavo sive in usnjene lepenke. Papirna industrija se mora zboljšati v kvaliteti rotacijskega papirja, dalje razširiti za izdelovanje cigaretnega, gaze, platnenega papirja, pisemskega svilenege in risalnega papirja vseh oarv in kvalitet; dalje pestrega, albuminskega kromovega, kopijskega, papirnih tapet, fotografičnega in pergamentnega papirja. Kartonažna obrt dobro napreduje in bo v kratkem izpopolnjena.

Velike razvojne možnosti ima papirna konfekcija, ki obsega izdelovanje papirnih črk, papirnih senčnikov za svetilke, papirnih vreč, lampijonov, igrač, papirnih čipk, znamk, vignet, žalnih robov, papirnih modelov in adjustiranje cigaretnega papirja.

Knjigoveška obrt se polagoma izpopolnjuje z izdelovanjem albumov, etujev, blokov, zapisnikov in šolskih zvezkov. Nova carina bo rastriranje in druga knjigoveška dela prav posebno pospeševala in ščitila. Papirna galanterija, luksuzna kartonaža, umetno obrtni izdelki iz papirmache različnih vrst je dosedaj pri nas izključno uvozni predmet, ker v tuzemstvu ni zastopana.

Pri živilih obrti je omeniti v glavnem sledeče:

Mlinarska podjetja, ki ne ležijo ob glavni železniški progi, nimajo razvoja in bodočnosti in bodo ostala le krajevnega pomena. Velikim trgovskim inlinom pa je treba tudi tarifarno pomagati, da se neugodnost njihovega geografičnega položaja paralizira. Luk-suzno pekarstvo in testenine so dovoljno zastopane.

Izdelovanje škroba, dekstrina, sirupa, sadnega sladkorja, krompirjeve moke, sago in tapioka je nerazvito, toda upati je, da se bode v kratkem tudi za to stroko osnovalo večje podjetje.

V izdelovanju kandi in bonbonov smo šele na začetku razvoja. Velika in potrebna bi bila podjetja za izdelovanje čokolade in kakao, ki se v Jugoslaviji v veliki množini konzumira.

(Dalje prihodnjic.)

Trgovci! Razširjajte in berite „Trgovski List“

Dopisi.

Zakaj primanjkuje sladkorja v Jugoslaviji? V raznih časnikih sem čital poročila, da šteje Jugoslavija osem tovarov za izdelovanje sladkorja, da so od teh nekatere popolnoma urejene za izdelovanje sladkorja. Na drugi strani pa se poroča o pomanjkanju sladkorja v Jugoslaviji, o težkocah s katerimi se ima naš trgovec boriti, ako si hoče nabaviti sladkor za svoje odjemalce. Pomanjkanje poznamo in čutimo vsi konsumenti tako, kakor čutimo pretirane cene tega, za vsakdanje življenje potrebnega predmeta. Lajk tedaj ne more razumeti, zakaj trgovina in industrija ne skrbi za to, da bi se prideloval sladkor tudi v naši državi, da beračimo za sladkor v čehoslovaški republiki in plačujemo horendne cene, da kupujemo sladkor v Italiji, katera nas na vse strani tlači in izkorišča. Preden so nastale fabrike za izdelovanje sladkorja so ustanovniki tovarov gotovo prevdarili, če so dani vsi pogoji za uspešno delovanje tovarne, če se bode pridelalo in dobilo dovolj sladkorne pese za izdelovanje sladkorja v bližini tovarne. Kapitalist, posameznik, kakor delniška družba, ki je postavila tovarno za izdelovanje sladkorja, je prevdarila vse okoliščine, je morala vedeti, ali dobi za tovarno sladkorno peso, kje jo dobi, po kakem ceni jo more dobiti. Tovarne za sladkor nihče ni stavil za kratek čas, za to, da bi zabil kapital, ampak za to, da dobro naloži kapital v zdravem podjetju! V bližini nekaterih tovarov, če že ne v bližini vseh, se mora najti in dobiti obdelovana zemlja, pripravna za kulturo sladkorne pese. Taka polja bi se morala pridobiti. Našla bi se pri tem in onem veleposestvu in bi se s tem zabranilo, da se taka dragocena polja po agrarni reformi ne spremenijo v pašnike govedi, ovcam, ali celo svinjam! Namesto nekaj vagonov koruze bi se moglo pridelati nekaj vagonov sladkorne pese na onem samem posestvu. Ostalo pa bi še dovolj njiv za koruzo, pšenico itd. Pri dosedanem gospodarstvu smo stradali sladkor, naše tovarne počivajo, investiran kapital se ne obrestuje, mi pa plačujemo oduške cene inozemstvu za sladkor! Ali je to pametno gospodarstvo? Ali si ne vemo pomagati, ali smo brez vsake energije? Bi šlo, ko bi se le enkrat poprijeli!

Izvoz in uvoz.

Izvoz hrastovih dog v Čehoslovaško. Čehoslovaške tvrdke iščejo večje količine hrastovih dog za Čehoslovaško.

Izvoz žita iz Bulgarije. Glasom obvestila bulgarskega poslanstva v Beogradu ima bulgarsko udruženje za izvoz žita napredaj sledeče količine: Na donavskih pristaniščih od žetve leta 1919 prosa 2000 ton, ječmena 2600 ton, ovs 340 ton, rži 780 ton in v pristaniščih v Varni in Burgasu od žetve iz leta 1920 pšenice 5000 ton, ječmena 1000 ton, rži 1000 ton, graha 200 ton, fižola 1500 ton.

Izvoz sladkorja iz Čehoslovaške. Statistični podatki o izvozu v prvih treh mesecih letošnje kampanje t. j. v oktobru, novembru in decembru preteklega leta prikazujejo zelo neugodno dejstvo, da se je izvozilo samo 298.260 q sladkorja proti 1.067.670 q isti dobi leta 1919. Prvo četrtletje tekoče kampanje zaključuje s padcem 3/4 milijona. Prilike kažejo, da je računati za nadaljnji padanjem izvoza, ker so sklepi z inostranskimi trgovci v zadnjem času zelo neznatni. Na posamezne države odpadejo za prvo četrtletje sledeče količine.

	leta 1920	leta 1919
na Avstrijo	40.780 q	254.000 q
» Nemčijo	38.050 »	258.930 »
» Poljsko	15.200 »	42.170 »
» Ogrsko	6.990 »	9.350 »
» Francijo	— »	157.120 »
» Anglijo	— »	90.370 »
» Švico	138.190 »	3.520 »
» Jugoslavijo	11.340 »	52.060 »
» Rumunijo	41.230 »	12.070 »
» Bolgarijo	— »	61.670 »
» Italijo	6.930 »	7.470 »
» Dansko	— »	230 »
» Norveško	— »	117.540 »
» Albanijo	— »	270 »

Dne 22. februarja 1921 se je podpisala pogodba med Čehoslovaško in Avstrijo radi dobave sladkorja. Čehoslovaška bo dobavila Avstriji 210.000 q

sladkorja in sicer 60.000 v mesecu februarju a č K 12 kg, ostalih 150.000 pa se dobavi kasneje po ceni č K 13 za kilogram.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Tovarna zdravilnih rastlin. Neka inozemska tvrdka se zanima za naš lipov cvet, lovorjevo perje in encijanove korenine. Trgovska in obrtniska zbornica v Sarajevu vabi vse nakupovalce in zbiratelje teh rastlin, da ji naznani svoj naslov, da bo mogla obvestiti inozemskega interesenta v ta namen, da bo ž njim stopil v neposredni stik.

Jugoslovenska banka je otvorila agencijo v New-Yorku. Jugoslovenska banka d. d. v Osijeku je osnovala svojo agenturo v New-Yorku pod naslovom: »Jugoslovenska banka Agency New-York«. Njeno vodstvo je poverjeno g. Lotharu vitezu Berksu. Agentura se nahaja v New-Yorku, Broadway 192. Naši izvozniki se bodo mogli posluževati pri svojih kupčijah z Zjedinjenimi državami te banke.

Mednarodni kongres trgovskih zbornic v Londonu. Zveza mednarodne »Trgovske zbornice« v Parizu se bavi z pripravi za mednarodni kongres Trgovskih zbornic, ki bi se priredil v Londonu med 27. in 30. junijem t. l. Na dnevnem red pridejo razna mednarodna vprašanja, kakor reorganizacija financ, prometa, reguliranje produkcije, trgovski krediti, vprašanje carinskih sistemov in mednarodnih sejmov.

Trgovina s sladkorjem. Čehoslovaški urad za promet z inozemstvom je znižal ceno ind. sladkorja od č. k. 1500 na č. k. 1000. Čehoslovaška sladkorna centrala je sklenila z avstrijsko centralo prodajo 210.000 q sladkorja po č. K 12, oziroma za poznejši rok, po č. K 13 kg. Večji del te količine je sladkor v koskah, manjši del pa kristal. Avstrija je za l. 1921 s sladkorjem preskrbljena.

Industrija.

Anglo-Jugoslovenska petrolejska delniška družba v Zagrebu je osnovana z delniško glavnico 30 milijonov kron, ki je razdeljena na 75.000 delnic po 400 kron. Delniška družba se bo bavila z prometom, kupovanjem in prodajo bitumena, zemeljskim plinom, nafte, mineralnega voska, asfalta, petroleja, z izkoriščanjem bitumena, osnovala in gradila bo tovarne, katerim služi bitumen kot motorna sila ali kot material za kurjavo ali, ki same kemičnim ali dragocnim potom pridelujejo bitumen

Tovarna stekla v Paračinu. »Beogradska zadruga«, ki je lastnica tovarne stekla, bo v kratkem končala vsa pripravljala dela, tako da bo tovarna mogla pričeti z delom.

Podjetje Vilim Montag v Zagrebu je zgradilo v Gjurmancu poleg »Rapiro« moderno žago, ki je že v obratu. Podjetje se bo sedaj glasilo: »Parna žaga in lesna industrija« Vilim Montag.

Izdelovanje rumene in bele slamnate celuloze iz slame in podobne surovine brez razjedljivega natrona. Neka tvrdka poroča sledeče: Nekemu izumitelju se je posrečilo iz slame in podobnih surovin brez razjedljivega natrona izdelati belo in rumeno slamnato celulozo, ki nadkriljuje vse podobne stare in drage načine izdelovanja. Kar je po starem načinu povsem nemogoče, je po novem »Leyst« načinu lahko mogoče in hitro izvršeno, namreč, da se iz rumene slamnate celuloze izdelujejo vezi za knjige, šklopnice za cigarete, za smodke, za tobak, za čokolado, za sladkor, za slaščice, za kavo, za sladin in dr. Na ta način je mogoče slamo, ki se je morala vporabljalati za manj vredne namene, vporabljalati za važnejše stroke, ne da bi bilo za to treba dragocenih naprav. Deželi ne bo treba, kakor doslej ogromnih množin papirja uvažati, marveč ji je omogočeno po novem »Leyst« postopku z malimi sredstvi ustanovljati industrije za izdelovanje dragocene slamnate celuloze in obstoječim tovarnam se pripomore do nepričakovanega napredka. Iz bele slamnate celuloze, ki se po »Leyst« postopku brez razjedljivega natrona izdeluje, morejo obstoječe papirnice ob uporabi že obstoječih naprav izdelovati časopisni in pisalni papir brez lesnih pridodatkov. Spis o tem je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Obrt.

Tečaj za krojače v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti bo priredil v Ljubljani prikrejvalni tečaj za krojače. Interesenti naj prijavijo svoj pristop najkasneje do 1. aprila t. l. pisмено ali ustmeno na Urad za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

Organizacija vrtnarjev. V Osijeku se bo osnovala zadruga vrtnarjev, ki bo zastopala in ščitila njihovo stališče. Vrtnar Chwojka je pozval vse vrtnarje, da se v srhu ustanovijo te organizacije takoj prijavi.

Denarstvo.

Sprejemanje 1, 2 in 10 K. novčanic. Uradno se razglasi, da so 1, 2 in 10 kronske novčanic s pravičnim žigom in veljavno znamko zakonito plačilno sredstvo, zato jih mora vsakdo sprejemati. To objavljanje radi tega, ker se posamezni privatniki branijo sprejemati te novčanic.

Poziv vsem denarnim zavodom. Uradni list št. 30 z dne 23. marca t. l. razglasi sledeče: Ministrstvo za trgovino in industrijo je odločilo, da se ustanovi statistični odsek pri oddelku za kreditne zavode in zavarovanje. Zaradi zbiranja podatkov za ta odsek je ministrstvo z odlokom z dne 25. januarja t. l. VI. št. 310, pozvalo vse denarne zavode v naši kraljevini, naj takoj po izvršenem rednem običnem zboru ministrstvu za trgovino in industrijo pošljejo podatke iz bilance za leto 1920 po priloženem obrazcu. V rubriki 10. obrazca (ostala aktiva, odnosno pasiva) naj se vsajajo one važnejše postavke iz bilance, ki niso obsežene v rubrikah 1. do 9. Ta odredba velja za vse bančne zavode, regulativne hranilnice in posojilnice na združni podstavi, ki se pozivljejo, naj pošljejo točno izpolnjene obrazce v dveh enakih izvodih tukajšnjemu oddelku ministrstva. — Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelk v Ljubljani, dne 15. marca 1921. Dr. Marn s. r. — Obrazec. Aktiva. 1. Gotovina: a) v blagajni, b) žiro-konto pri Naredni banki. 2. Denarni portfelj. 3. Posojila: a) na vrednostne papirje in dragocenosti, b) na drugo blago. 4. Hipotekarna posojila. 5. Tekoči računi. 6. vrednostni papirji. 7. Nepremičnine. 8. Inventar. 9. Vrednosti rezervnega fonda. 10. Ostala aktiva. 11. Izguba. — Pasiva. 1. Vplačana glavica. 2. Rezervni fond. 3. Ostale rezerve. 4. Penzijski fond. 5. Hranilne vloge. 6. Tekoči računi. 7. Izdani a) zastavni listi, b) komunalne zadolžnice. 8. Reeskont. 9. Menični akcepti. 10. Ostala pasiva. 11. Cisti dobiček.

Carina.

Popravek k tarifi izvoznih carin. V izvozni tarifi z dne 19. februarja 1921, C. br. 9802, razglasi v št. 47 »Službenih Novin kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 2. marca 1921, sta se vrinili te napaki: Bukov žir je pomotoma vpisan v točko 5. pod e) št. 34 izvozne tarife; treba ga je prečrtati. Odstavek c) točke 5. št. 34 se torej glasi pravilno: »srška, ločje, hrastov žir«. V točki c) št. 61 izvozne tarife je pomotoma postavljeno imenovanje: »vsi drugi, razen kalcijevega acetona«; in odstavek se mora glasiti: »vsi drugi, razen kalcijevega acetata«. Ur. l. št. 80 z dne 23. marca t. l.

Da se konstatirajo stroški, katere ima tovarna sladkorja na Čukarici in da se ustanovi čisti dobiček na sladkorju, je odredjena posebna komisija, ki se že nekaj dni nahaja v navedeni tovarni, da po končanem delu predloži rezultati ministru za finance. Komisija je sestavljena iz delegatov ministrstva za trgovino in ministrstva za finance.

Veliko carinsko skladišče v Osijeku. Direkcija carin v Beogradu je dovolila, da se zgradi v Osijeku veliko carinsko skladišče. To skladišče se bo nahajalo v Donjem Gradu zraven prometnega skladišča. Obsegalo bo 50 normalnih vagonov blaga.

Izvozna carina za hmelj v Čehoslovaki. Čehoslovsko ministrstvo za trgovino je sklenilo, da zniža izvozno carino na hmelj od 9 na 4 odstotke pod tem pogojem, da se prodaja vrsi v inozemstvu, v državah z boljšo valuto v tuji valuti, v državah s slabšo valuto pa v čehosl. kronah.

Davki.

Pobiranje davka na poslovni promet. Gospodarsko-finančni komite ministrov je odločil v seji dne 5. marca 1921 vprašanje, kako je postopati z davkom na poslovni promet v vezi z novimi postavkami carinske tarife, sledeče: 1. da se v slučajih, kjer ni predpisanih nikakršnih, ne pobira davek na poslovni promet; 2. da se v ostalih slučajih davek na poslovni promet zniža sorazmerno z novimi znižanimi carinskimi postavkami.

Promet.

Mednarodna prometna konferenca v Strezu v Italiji. 14. aprila t. l. se bo vršila v Strezu v Italiji mednarodna prometna konferenca, na kateri bo izdelan pravilnik za reguliranje uporabe vagonov. Naša država bo poslala na konferenco 2 delegata.

Spremembe v poštno-čeki prometu.

S 1. aprilom stopi v veljavnost ena najvažnejših sprememb v čekovnem prometu in sicer naredba ministrstva o spremembi v plačilni v čekovni službi. Do sedaj so poštni uradi smeli sprejemati vplačila samo s položnicami nadrejenega čekovnega urada, ki je zelo ovičeno celo čekovni promet, od 1. aprila t. l. naprej morajo sprejemati vsi poštni uradi, ki vršijo svojo službo, torej vsi poštni uradi v območju poštnih direktorij Ljubljana, Zagreb, Veleki Bečkersek (Novi Sad) in Sarajevo, vplačila s položnicami čekovnih uradov v Ljubljani in Zagrebu in poštno hranilnice v Sarajevu brez razlike. Ker pri ti novi uvedbi ne nastanejo nobene spremembe v vršitvi poštno-čeki službe pri poštnih uradih in ne pri zaračunavanju vlogov na čekovnih računih lahko upamo, da se bo čekovni promet precej zvišal. Z ozirom na splošno podraženje tiska in papirja se bodo pobirale od 1. aprila t. l. v čekovnem prometu: 1. manipulacijska pristojbina od 20 vinarjev za vsako postavko v znesku do 20.000 K. Pri zneskih čez 20.000 K se pobira ta pristojbina za vsakeh začeti 20.000 K. 2. Provizija od polovice pro mille brez obzira na višino dispozicije. 3. Pristojbina za vnovčenje in pripis poštnih nakaznic po 20 vinarjev za komad. 4. Pristojbina za trajne čeke letno 6 K. — Cena tiskovin se odreja s 1. aprilom tako le: 1. Položnice 20 vinarjev, komad. 2. Čeki v področju čekovnega urada v Ljubljani in Sarajevu, kjer znaša kolektivna 16 vinarjev, 40 vinarjev, in v področju čekovnega urada v Zagrebu, kjer znaša kolektivna 32 vinarjev, 50 vinarjev. V skladu tega znaša prodajna cena čekovnega zvezka po 50 listov pri čekovnem uradu v Ljubljani 20 kron. 3. Seznam za skupne čeki, mali format po 60 vin., (v snopiščih po 25 komadov 15 kron), veliki format po 1.20. 4. Seznam za položnice (ki se vplačajo po tom čeka) mali format 20 vin., veliki format 30 vin. komad. 5. Ovitki 30 vinarjev komad (50 komadov 15 kron).

Pristojbine za vidiranje potnih listov. Za vidiranje potnih listov tujih državljanov pobirajo naše policijske in politične oblasti sledeče pristojbine (na temelju reciprocitete): za državljane Združenih Držav 10 dolarjev (javni uradniki in častniki ne plačajo pristojbin). Belgije 10 frankov v zlatu ali 25 v srebru (po tečaju). Bolgarske 40 dinarjev, Angleške in angleških kolonij 10 šilingov (v dinarjih po tečaju) za eno potovanje, Nemčije 15 dinarjev za eno potovanje, vizum velja en mesec, 25 dinarjev za sem in tja, 20 dinarjev za eno potovanje po državi (velja en teden), 30 dinarjev za potovanje skozi državo sem in tja (vizum velja en teden), Grške 35 dinarjev, Poljske 16 dinarjev, Avstrije 30.50 din., Madžarske 31 din., Švice 12 pesetov po tečaju za one, ki imajo čez 10.000 pesetov letnega dohodka, 6 pesetov za osebe z manjšim dohodkom, male industrijalce in male trgovce 3.60 pesetov za industrijske in trgovske pomočnike, 1.20 pesetov za slugo in delavce, Nizozemske 37.50 dinarjev, Rumunjske 20 dinarjev, Francije 10 francoskih frankov, Čehoslovške 30 dinarjev za osebo, ki potuje v trgovskih poslih, 10 za druge, Norveške 10 norveških kron, Danske 7.50 danskih kron, za državljane drugih držav 10 frankov.

Preureditev selske službe pri poštnem uradu Sela nad Skofjo Loko. S 1. marcem 1921 se je preuredilo pri poštnem uradu Sela nad Skofjo Loko do-

stavljanje poštnih pošiljk po selskem pismonoši tako, da bosta prejemala krajja, Bukovica in Sevlje pošto vsak dan razen nedelj.

Povišanje poštnih tarif. S 1. aprilom stopijo za mednarodni promet v veljavo sledeče poštno tarife: Pisma do 20 gr. 1 dinar, za vsakeh naslednjih 20 gr. pol dinarja več, za dopisnice pol dinarja, za dopisnice z odgovorom 1 dinar, od tiskovin se bo plačevalo za vsakeh 20 gr. po 20 par. Poštnina za poslovne papirje, kakor tudi za blagovne vzorce, bo znašala za vsakeh 50 gr. po 20 par, za priporočene pošiljke se doplača en dinar.

Kmetijske.

Kultura tobaka. Tobačni tovarni v Ljubljani so prispeli iz okolišev za sajenje tobaka sledeče prijave: Kranjsko 14 sadivcev z 43.400 sadikami, Prekmurje 5 sadivcev z 13.000 sadikami, Štajersko 498 sadivcev z 249.400 sadikami. Razmeroma največ prijav je došlo iz okrajnih glavarstev Celje (z 132 sadivci) in Ptuj (z 316 sadivci). Na Kranjskem pridejo v posev glavarstva Krško, Novomesto, Črnomelj. Vsi prijavljenci za sajenje tobaka so že dobili dovoljenje in potrebno seme. Oni prijavljenci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka posev tobaka ne obnesel, mora, o to pravočasno javiti direktorji tobačne tovarne v Ljubljani, da jim da po možnosti sadik iz rezerv, katere si je za take slučaje preskrbel.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ponudba umetnega medu. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da tvrdka Tovarna branil »Sugosac« v Benešovu pri Pragi ponuja nekaj vagonov umetnega medu, z 80 odstotki sladkobe pod pogojem, da se blago plača pri Gospodar. Uverni banki filijala Benešov pri Pragi v dinarjih, jugoslovanskih kronah, ali akreditivom. Blago je plačati v naprej, a banka izvrši plačilo, ko se ji predloži vozni list. — (St. 2672).

Prodaja motornih plugov in vlačilcev. Trgovsko ministrstvo v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo glasom poročila bolgarskega poslanstva vršila dne 5. maja tek. leta v Pavlikeni (Bolgarsko) prodaja motornih plugov in vlačilcev. — (St. 2667).

Semenj vzorcev v Baslu. Švicarski konzulat naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo od 16. do 26. aprila t. l. vršil v Baslu semenj vzorcev in omenja, da bodo merodajne oblasti z ozirom na veliki gospodarski pomen, ki ga ima ta semenj za Svico, storile vse mogoče v to srho, da olajšajo inozemcem poset tega semnja. Omenjeni konzulat bo dajal posetnikom poverila za znižanje taks. Prošnje za poset semnja in druge prošnje hoče takoj brez nadaljnjih pomislekov reševati, ako stranika verodostojno dokaže, da hoče v ta namen potovati. (St. 2669).

Dobava, prodaja.

Prodaja čokolade. Na podstavi člena 128, 129 in 146 carinskega zakona in odločbe gospoda ministra za finance z dne 8. februarja 1921, C. br. 80.728, bo glavna ljubljanska carinarnica dne 18. aprila 1921 ob devetih v prostorih svojega skladišča A na javni dražbi prodajala to-le tihotapsko blago: 30 kg čokolade v tablah, cenjeno na 600 dinarjev.

Prodaja krave. Glavna ljubljanska carinarnica bo na podstavi člena 146. carinskega zakona, dne 29. marca 1921, ob petnajstih (ob treh popoldne) pred carinskimi oddelkom na Vrhniki prodajala kravo, cenjeno na 500 petsto dinarjev. Licitanti morajo položiti kavca 10 odstotkov cenilne vrednosti. To se daje interesentom na znanje.

Nabava 15 ton bencina. Minister vojne in mornarice razpisuje na dan 11. aprila t. l. ofertno licitacijo za nabavo 15 ton bencina. Maksimalna specifična teža tega bencina mora biti 0.720. Prvo pravico do ponudb imajo podaniki kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pisnene ponudbe morajo biti vložene do 11. ure popoldne gori navedenega dne pri določenih komisijah inženjerske pisarne oddeljenja za mornarico v Zemunu, ki sprejema ponudbe in vrši licitacijo.

Kasneje došle ponudbe se ne bodo sprejemale. Pisnene ponudbe je kolekovati z 10 din. Zapečatene kuverte je opremiti z napisom: Odelenje za mornarico v Zemunu. Kavcija za naše državljane je 10, za tuje 20 odstotkov. Zdravitelj plača vse postavne kolke, davke in pristojbine. Ponudbeni razpis in pogoji so na razpolago vsak dan ob uradnih urah v tehničnem oddelku oddeljenja za mornarico ministrstva vojne i mornarice v Zemunu. Štev. 2581.)

Nabava koles. Min. za pošto in brz. razpisuje na 15. aprila ofertno licitacijo za nabavo 40 komadov koles-(velocipedov). Vsak udeleženec naj pripelje en vzorec. Kavcija za državljane 10 odstotkov, za tuje 20 odstotkov od skupne vrednosti oferiranih koles. Ponudbe se bodo odprle 15. aprila ob 12. uri.

Nabava peronskih vozov. Min. za pošto in brz. razpisuje na dan 14. aprila ofertno licitacijo za nabavo 25 peronskih vozičkov pri Ekonomskem oddelku Min. za pošto in brz. v Beogradu, Deligradska ulica št. 73. Pogoje se zamore zvedeti vsak dan pri navedenem Ekon. oddel. Ponudbe morajo biti kolekovane z 10 din. in predložene Ekon. odd. Min. za pošto in brz. z navedbo: Ponudbe za izdelek peronskih vozičkov. Kavcija: državljani 10, tuji 20 odstotkov. Rok za dobavo 45 dni.

Nabava steklenih posod za elemente. Min. za pošto in brz. razpisuje na dan 12. aprila ofertno licitacijo za nabavo 20.000 steklenih posod za elemente pri Ekon. odd. Min. za pošto in brz. Pogoji so v Ekon. odd. na razpolago vsak dan do 12. ure. Ponudbe taksirane, zapečatene, z napisom: Ponudbe za dobavo 20.000 steklenih posod za Kalov element navedenemu odd. Rok dobave 3 mesece. Kavcija 10 odstotkov.

Nabava motornih čolnov. Pri Oddeljenju za mornarico Ministrstva za Vojno in Mornarico v Zemunu se bo vršila 25. aprila ofertna licitacija za 6 malih motornih čolnov, hitrosti 26 km s 3.2 do 3.8 tonaže za osebni promet in potrebo hidroavijacije in drugih mornarskih komand, za 6 srednjih, hitrosti 20 km s 5.5 do 6 tonaže za osebni promet, 4 srednjih in 2 velika za prevoz ljudi in blaga. V prvi vrsti se upoštevajo državljani. Kolek 10 dinarjev. Kavcija 10 odstotkov.

Razne licitacije. Dne 18. aprila se bo vršila pri upravi vojne opreme v Beogradu ofertna licitacija za nabavo 20.000 parov belih pletenih rokavic po vzorcu. Kavcija 10 odstotkov.

Dne 25. aprila se bo vršila pismena ofertna licitacija pri upravi vojne opreme v Beogradu za nabavo 700.000 metrov američanskega platna za stamnice in 1.000.000 metrov američanskega platna za posteljno perilo. Kavcija 10 odstotkov. Pogoji in vzorci so pri navedeni upravi na razpolago.

Dne 26. aprila se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Beogradu ofertna licitacija za nabavo 50 vagonov portland cementa. Pogoje se zamore zvedeti pri: Ekonomskem oddeljenju železniške direkcije. Kavcija 26.000 din.

Dne 5. maja se bo vršila v kaznišnici v Skoplju ofertna licitacija za nabavo 120.000 kg pšenične moke, 3000 kg svinjske masti, 3000 kg riža, 5000 kg fižola. Kavcija 10 odstotkov.

Dne 6. maja bo prodajala uprava državne lastnine »Kosanci« pri Torži v Bački potom ofertne licitacije 71.790 kg riža prve kvalitete, 1600 kg rumenega riža, 10.000 kg lomljenega riža. Vse je lastnega pridelka. Kavcija 10 odstotkov.

Razno.

Statistika državnih gozdov. V ministrstvu šume in rude so izdelani podrobni statistični podatki o stanju in veličini naših državnih gozdov v kraljevini. Na podlagi teh podatkov se bodo v prihodnosti dajala dovoljenja za sekanje gozdov.

Nacionalizacija »Hereeg-Bosne«. V zadnjih dneh se je izvedla nacionalizacija zavarovalnega zavoda Bosne in Heregovine »Hereeg-Bosna«, ki je bil doslej pretežno v rokah tujega kapitala (madjarskega). Pred kratkem je prešla večina akcij v domače roke, tako da je sedaj ta zavod postal prvi zavarovalni

zavod v Bosni in Hercegovini s pretežno udeležbo domačega kapitala. Da bo mogel krepkeje delovati, ima zavod namen v kratkem zvišati svoj akcijski kapital.

Srbsko-hrvatski in slovenski listi v Ameriki. Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo trgovski in obrtniški zbornici seznam srbsko-hrvatskih in slovenskih časopisov, ki izhajajo v Ameriki. V naslednjem jih navajamo:

1. »Edinost«, 1849 W. 22nd Str., Chicago, Ill.;
2. »Ameriška Domovina«, 6119 St. Claire Ave., Cleveland, O.;
3. »Glas Narodac«, 82 Cortland Str., New York City;
4. »Amerikanski Slovenec«, 1906 N. Chicago Str., Joliet, Ill.;
5. »Slovenia«, 383 First Ave., Milwaukee, Wis.;
6. »Enakopravnost«, 6418 St. Claire Ave., Cleveland, O.;
7. »Hrvatski Glasnik«, 1012 Peralta Str., Pittsburgh, Pa.;
8. »Jugoslavenski Svijet«, 351, W. 52nd St., New York City.;
9. »Jugoslav Journal«, 201 North Spring St., Los Angeles Cal.;
10. »Hrvataskac«, 313-6th Str. Calumet, Mich.;
11. »Srpski Glasnik«, 1034 Golden Gate Ave., San Francisco Cal.;
12. »Srpski Dnevnik«, 417 Lafayette St., New York City.;
13. »Amerikanski Srbobran«, Corner 19th & Carson Str., S. S. Pittsburgh, Pa.;
14. »Srbobran«, 443 W. 22nd Str. New York City.;
15. »Ujedinjeno Srpstvo« i »Jugoslavlja«, 318 Canal Str., Chicago, Ill.;
16. »Jugoslovenska Zastava« 1040-1044 W. 20th Str., Chicago, Ill.;
17. »Glasilo K. S. K. Jednotec«, 1915 West 22nd Place, Chicago, Ill.;
18. »Glas Svobode«, 2656 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.;
19. »Jugoslovenska Domovina«, Casilla 351 Punta Arenas, Chile, S. Amerika.;
20. »Jadranc«, Calle Victoria 618, Buenos Aires, Argentina, South Amerika.;
21. »Jugoslovenska Država«, Casilla 1013 Valparaiso, Chile, S. Amerika.

Sodišče je otvorilo konkurs nad premoženjem ljubljanske tvrdke »Sveila« Janko Pogačar, Lovro Effenberger & Co. Adresar industrije in trgovine vzhodne Češke. Trgovska obrtniška in industrijska zbornica v Kraljevem Gradcu (Obchodni živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Kralove) je izdala ta mesec adresar industrije in trgovine vzhodne Češke. Adresarju je priložen zenljevid vzhodne Češke z železniškimi in avtomobilnimi progami. Dopolni se pri navedeni zbornici.

Brodarski promet Trst-New-York. Iz Trsta se javlja, da bodo od 1. maja dalje redno vozili brzoparniki osebe, potnike in tovore iz Trsta v New-York.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani naznanja svojim p. n. članom, da se vrši v četrtek 31. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer v sejni dvorani mestnega magistrata 83. redni občni zbor. Na dnevnem redu so sledeče točke: 1. Računsko poročilo ravnateljstva o poslovanju in stanju društva za leto 1920. — 2. Poročilo revizijskega odseka o pregledu računskih sklopov za leto 1920 in skontiranju imovine. — 3. Predlog ravnateljstva za odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo l. 1920. — 4. Predlog ravnateljstva za podelitev izrednih podpor članom za leto 1921. — 5. Volitev treh članov ravnateljstva v smislu § 33 društvenih pravil. — 6. Volitev revizijskega odseka za leto 1921, obstoječega iz treh računskih pregledovalcev in dveh namestnikov, iz srede članov, ki ne pripadajo ravnateljstvu. — 7. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 45 društvenih pravil vsaj 8 dni pred občnim zborom izročiti pisмено ravnateljstvu. — Gg. častne in

podporne ter redne člane vabimo k množični udeležbi.

Občni zbor delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani se bo vršil v »Rožni sobi« hotela »Union« dne 7. apr. 1921., ob 16. uri.

Razširjajte Trgovski list!

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Promet na ljubljanskem trgu je bil prošli teden izvanredno živahen. Dobrega gverjega mesa je primanjkovalo. Posledice zabranjenega uvoza mesa v Italijo se tu še niso pokazale. Meso stane: I. vrste K 30, II. vrste K 28, III. vrste K 24. Ker plačujejo mesarji za vole glede na kakovost od K 22—20 po 1 kg žive teže, so izjavili, da morajo prodajo ustaviti. Tudi na trgu svinjskega mesa so se pojavile težave. Ker se slanina slabo kupuje, meso pa močno, je nastalo nepravilno razmerje, ki onemogočuje klanje svinj. Svinjsko meso stane I. vrste 32, II. vrste 30, slanina K 46—48. Telečje meso, katerega je pretekli teden tudi primanjkovalo, se je plačevalo po K 24 do 22. Prekajenega mesa je bilo v izobilju po K 50 do 52. Sadja je bilo dovolj. Za oranže se je plačevalo po kvaliteti od K 2 do 4. Jajca K 1 80. Moka 0 je padla od K 18 na 17 20 do 17 50. Najfinejšo moko se težko dobi. Mleko pride na trg še vedno voden, četudi je kontrola stroga.

Maribor. Debeli volji kg žive teže K 16 50 do 18, polpitani K 15 do 16 50, plemenski K 12—14, biki za klanje K 12—15, krave debele K 17 do 18, plemenske K 12—15, izbrane K 13 do 15, breje K 13 do 15, mlada živina K 12 do 16, telata K 15—17, krave za klobase K 9—11.

Dunaj. Govedina á K 230—260, teletina K 240—250, zmerneno meso K 104—136, mleko K 20, jabolka K 40, sol 26.

Poljski pridelki.

Zagreb. Pšenica fr. Zagreb 1600 kron, krušna moka franko skladišča Zagreb 1250 K, moka za krmo fr. vagon Zagreb brutto za netto 445 K, ječmen franko skladišče Zagreb 590 K, ječmen franko Indija 520 K, koruza fr. vagon Zagreb 465 K, koruza fr. v. l. brod 450 K.

Sombor. 23. III. Cena koruzi je padla na K 40, pšenici je cena znižana. Oves se plačuje po K 370 do 380 franko postaja.

Vinkovci. Povpraševanje živahno. Bosanci kupujejo koruzo po K 430 do 435 franko Vinkovci. Pšenico se plačuje po K 1020 do 1030 — pa ji je malo.

Usnje, kože, čevlji.

Svetovni trg Rotterdam. Prodalo se je od 41.000 kož divjačine le 13.500 komadov. **Liverpool.** Iz tamošnjega skladišča so se prodajale zimskodlakaste B. A. zmrznjene kože po 8 en četrt d. Soljene Rio Grande po 8 d. in Montevideo Matadero volovske po 7 d. V Le Havre je bilo prodanih 24.700 kož za polovico taksirane vrednosti. V La Plata je bilo prodanih okrog 50.000 zmrznjenih volovskih kož po 34-35 zlatih p., 5000 zmrznjenih volovskih kož po 36 zlatih p., 11.500 Santa Ana solenih volovskih kož po 8 ena osmina d.

Olja i. dr.

Poljska. Benzin 700—725 36 poljskih mark, 725—745 34 p. m., 750—760 30 p. mark, 760—770 28 poljskih mark, petrolej 18, parafin 50, solarno olje 19, destil. olje za stroje 5—6.20 20 p. m., 3—4.50 22, 4—5.50 23 poljskih mark, 5—6.50 24.50 frankov, 6—7.50 25.50 fr., olje za avtomobile 27.50 fr., vazelin črni 18 frankov, vazelin rumeni 22.50 frank.

Medic, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Finl kopalov lak

za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kočije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočije, fini.

PALE FLATTING

VERNISH SPRF.

Brusilni finl prep. lak.

PALE FLATTING

VERNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VERNISH FINE.

Finl zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VERNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VERNISH.

Lak za kočij-ske stalke,

najfinejši.

Priznana najboljša in

zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse

vrste barv, suhe in olj-

nate, mavec (Gips),

mavtenec (Federweiss),

strojno olje, karbolinej,

steklarski in mizarski

klej, pleskarski, slikar-

ski in mizarski čopiči,

kakor tudi drugi v to

stroko spadajoči

predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VERNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK

VERNISH.

Finl črni japonski lak.

QUECK BLACK

VERNISH

Japan. lak s skatlvom.

ISOLATING BLACK

VERNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rdeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VERNISH WHITE.

Emajl beli, izredno finl.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Razpošiljalnica za celo

Jugoslavijo vseh potreb-

ščin za krojače in šivilje

I. EGER

V LJUBLJANI

Sv. Petra cesta št. 2.

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Največja zalogu izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Blago za obleke in plašče.

Konfekcija za dame.

„JUGOSLAVENSKI LLOYD“

je najstariji, najrašireniji i najčitaniji trgovački dnevnik u Jugoslaviji te kao takav vrlo podesan za oglašivanje. Pretplate i oglase prima

Uprava Jugoslavenskog Lloyd, Zagreb, Marovska ul. 21.

Preplaćuje mesečno K 30.

Pojedini broj 2 krune.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50,000 000 K. - Rezervni zakladi 45,000 000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzljavi naslov: Spedbalkon.

5, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s potni. pohištvenimi vozovi na vsi strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tlor. južne železnice.

Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

Impregnirane škatlje

(doze) iz papirne mase
za oljnate barve, va-
zelino, masle in lake

Izdeluje

kartonažna tovarna

J. Bonač sin
v Ljubljani.

Na zahtevo se dopošljejo
oferti in vzorci.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrovinna z manufakturo in pleteninami

Priporoča

SVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIH, MOŠKIH
IN OTROČJIH NOGAVIC.

K blizajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, dalje večje
partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, rjavni in beli barvi.
Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

Ant. Krisper

Coloniale
Ljubljana.

35, 52-31

F. & A. UHER

Mednarodni transporti

::: Ljubljana :::

Podružnica: Maribor.

Hrvatski Drvotržac

stručni list za šumsko gospodarstvo,
trgovino i industriju drva izlazi svakog
1., 10., i 20. u mjesecu. Pretplata na
čitavu godinu K 120, na pol godine
K 60. Mali oglašnik počnši od K 20.
Adresar industrije drva K 20. Zagreb,
Strossmayerova ulica 6 (Novosti).

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. na tr.

Manufaktura in tkan.

!!! Konkurenčni cene. !!!

118 52-16

Društvo lesnih trgovcev
druške doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 43

kupuje in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih

cenah. 23, 52-30

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzljavi, Montana

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko.

PNEUMATIKA

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Specerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.

Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20-20

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrovinna s specerijskim
in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Najceneje in dobro kupite
bencin

petrolej

strojno olje

tovot-mast

karbolinej

kolomaz

pri Dravogradski rafin-
neriji mineralnega olja

MARIBOR.

**Veletrovinna manu-
fakturnega blaga**

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

11, 50-31

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovidno volneno,
modno in perilno blago.